

Grotius Praktijkonderwijs Delft

Gezonde School
Activiteitenplan 'Relaties en Seksualiteit'

Schooljaar 2021- 2022 en verder

**GEZONDE
SCHOOL**

Datum: update 7 februari 2022

Opgesteld door:

Grotius Praktijkonderwijs Delft in samenwerking met GGD Haaglanden

GGD
Haaglanden

Inhoud

Inleiding	3
Basisvoorwaarden	4
Overzicht activiteiten	4
Pijler Educatie	5
Pijler Signalering	13
Pijler Omgeving (fysiek en sociaal)	17
Pijler Schoolbeleid	19
Begroting.....	22

Inleiding

Het Grotius Praktijk Onderwijs (PRO) werkt al jaren aan de gezondheid van haar leerlingen. Zij besteden daarbij aandacht aan de gezondheidsthema's Voeding, Welbevinden, Bewegen en Sport, Relaties en Seksualiteit, Roken-alcohol-drugspreventie en Mediawijsheid. De thema's Voeding en Relaties en Seksualiteit hebben prioriteit. Het PRO werkt sinds 2018 volgens de landelijk aanbevolen werkwijze Gezonde School (de Gezonde School-aanpak) en heeft sinds 2019 het Vignet Gezonde School met themacertificaat Voeding. Het PRO werkt daarmee planmatig, structureel en school-breed aan gezonde eten en drinken op school. Dit schooljaar werkt school volgens de Gezonde School-aanpak aan het thema Relaties en Seksualiteit.

Een onderdeel van het werken aan gezondheid op het voortgezet onderwijs volgens Gezonde School is het opstellen van een activiteitenplan. Hierin legt de school vast met welke activiteiten zij invulling geeft aan Relaties en Seksualiteit in het schooljaar 2021-2022. Dit plan wordt jaarlijks bijgewerkt en met de intentie om de activiteiten in de schooljaren daarna navolging te geven.

Het plan is een evenwichtige samenstelling van activiteiten voor de hele school. De activiteiten zijn niet alleen gericht op leerlingen, maar ook op het schoolpersoneel en op de ouders/verzorgers. Om ervoor te waken dat de activiteiten effect hebben, worden ze aangeboden op alle niveaus van gezondheidsbevordering: signaleren, educatie, schoolomgeving en schoolbeleid.

Dit activiteitenplan is opgesteld door het Grotius Praktijk Onderwijs in samenwerking met GGD Haaglanden.

Het Activiteitenplan helpt om aan de **Kerdoelen van het Praktijkonderwijs** te werken op het gebied van Relaties en Seksualiteit.

Sinds eind 2012 zijn scholen verplicht aandacht te besteden aan seksualiteit, diversiteit en met name seksuele diversiteit. Scholen hebben daarnaast de taak te zorgen voor een sociaal veilig klimaat in en om de school en aandacht te besteden aan burgerschap. **Kerdoel 43** voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De leerling leert over overeenkomsten, verschillen en veranderingen in cultuur en levensbeschouwing in Nederland, leert eigen en andermans leefwijze daarmee in verband te brengen, leert de betekenis voor de samenleving te zien van respect voor elkaars opvattingen en leefwijzen, en leert respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Basisvoorwaarden

Het Grotius Praktijk Onderwijs voldoet aan de wettelijke eisen (basisvoorwaarden) die van invloed zijn op de gezondheid van leerlingen, de medewerkers en de schoolomgeving. Zie **Basisvoorwaarden | Gezonde School**

Overzicht activiteiten

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de activiteiten die het Grotius PRO in Delft uitvoert gericht op het thema Relaties en Seksualiteit. Op pagina 5 tot en met 14 worden de activiteiten beschreven, o.a.: wie verantwoordelijk is voor de organisatie en uitvoering, wie de kosten draagt voor de organisatie en het materiaal en hoe erover gecommuniceerd wordt. Op pagina 15 staat een begroting voor alle activiteiten in 2021-2022.

Dit activiteitenplan is opgesteld door het Grotius PRO in samenwerking met GGD Haaglanden. Het activiteitenplan geldt voor schooljaar 2021-2022 en is opgesteld met de intentie om de activiteiten in de schooljaren daarna navolging te geven.

Pijler Educatie

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Acties/planning
<p>1. Lang leve de liefde Lang leve de Liefde Lespakket (leerling magazine, e-learning), over relaties (wensen en grenzen), veilig en onveilig vrijen (anticonceptie en soa's) en seksuele diversiteit.</p> <p>Zes lessen voor de onderbouw:</p> <p>Les 1: Wat gebeurt er met jou? Over puberteit, verliefdheid, homoseksualiteit, invloed van ouders en vrienden op relatievorming.</p> <p>Les 2: Waar ben jij aan toe? Over versieren, verkering, uitmaken en liefdesverdriet, vormen van intimiteit.</p> <p>Les 3: Wat zijn jouw grenzen? Over wensen & grenzen, weerbaarheid, veilig internetten, loverboys.</p> <p>Les 4: Hoe maak je seks leuk? Over de eerste keer, omgaan met seksuele problemen en hulp zoeken.</p> <p>Les 5: Veilig vrijen: wat is dat? Over vrijen, voorkomen van soa's en zwangerschap.</p> <p>Les 6: Veilig vrijen: hoe doe je dat? Over condoom- en anticonceptiegebruik.</p> <p>Zes lessen voor de bovenbouw=herhaling</p> <p>Les 1: Liefde en relaties, over versieren, relaties, uitmaken, liefdesverdriet, veilig online contact en sexting.</p>	<p>Lessen (zes)</p> <p>Diverse werkvormen</p> <p>Leerling magazine, filmpjes, e-learning-omgeving voor leerlingen, docentenhandleiding</p> <p>Lesbrief met een les over seksuele diversiteit, informatie- en werkbladen voor leerlingen, kaartjesspel, filmpje 'coming out', achtergrondinformatie voor de docent</p>	<p>Leerlingen onderbouw van: Praktijkonderwijs</p> <p>Herhalingsmodule voor klas 3 en klas 4</p>	<p>Uitvoering door school</p> <p>Kosten leerling magazines door de school € 1.20 per leerling.</p> <p>Gratis docenten handleiding onderbouw: LLdL PRO docentenhandleiding revisie 2020 19 maart 2020.pdf (langlevedeliefde.nl)</p> <p>Gratis docenten handleiding bovenbouw: Lang-levende-liefde-herhalingsmodule-Docentenhandleiding-werkblad-14-jan-2019-ONLINE.pdf (langlevedeliefde.nl)</p>	<p>School gaat de materialen bestellen en lessen worden ingepland. Magazines, werkbladen, docenten handleiding: bestellen en printen!</p> <p>Besteld voor Onderbouw praktijkonderwijs Lang leve de liefde</p> <p>Besteld voor Bovenbouw praktijkonderwijs Lang leve de liefde</p> <p>Handleiding intern bespreken met mentoren = draaiboek voor geven van lessen.</p>

<p>Les 2: Wensen en grenzen over keuzes rondom de eerste keer, vormen van intimiteit, wensen en grenzen (aangeven, respecteren en communiceren).</p> <p>Les 3: Veilig vrijen, wat is dat? over veilig vrijen, het voorkomen van soa en ongewenste zwangerschap en hulp zoeken.</p> <p>Les 4: Veilig vrijen, hoe doe je dat? over condooms, anticonceptie, communicatie over veilig vrijen.</p> <p>Les 5: Zwanger....en dan? Over zwangerschap, reactie en communicatie omgeving, keuzemogelijkheden en besluitvorming rondom zwangerschap.</p> <p>Les 6: Jong een kind krijgen, over oorzaken en gevolgen van tienerouderschap.</p> <p>Aanvullende (optionele) lesmodules:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jij en de media over seksueel getinte en geïdealiseerde beelden in de media. - Seksuele Diversiteit met extra handvatten om in de klas seksuele diversiteit te bespreken en homoacceptatie te bevorderen. 			<p>Uitvoering door de school na docenten- training 'Lesgeven in de liefde'. Kan ook expert in school zijn.</p>	<p>Training van docenten nader afstemmen met GGD en/of Rutgers.</p>
--	--	--	--	---

Pijler Educatie

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Acties / planning
<p>3. LoveBuzz De Lovebuzz game is een laagdrempelige manier om met brugklasleerlingen in gesprek te gaan over verliefd zijn, pesten en sexting.is. Het is opgebouwd uit 2 lessen van ieder 50 minuten.</p>	Interactief digitaal spelprogramma met bijbehorende speldoos	Leerlingen - Leerjaar 1 - Alle niveaus	Uitvoering door de school of door opgeleide spelleiders. Rutgers organiseert gratis train-de-trainer →	School volgt train-de-trainer van Rutgers en zorgt voor jaarlijkse uitvoering met alle eerste jaars leerlingen. Planning uitvoering 24 november 14-16.30 u Aanmelden door een mail te sturen naar Manouk Vermeulen, Rutgers → m.vermeulen@rutgers.nl

Pijler Educatie

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Acties / planning
8. Stay in love Educatieve website gericht op het voorkomen van gewelddadige verkeringsrelaties	Website met persoonlijke vraag en antwoord via email Relatietest	Vorm van een brochure wat we aan de leerlingen kunnen uitdelen?	Individueel door de leerling	School neemt link website op bij plaatsing informatie over de Gezonde School en deelt de website met leerlingen.

Pijler Educatie

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Acties / planning
12. Voorlichting/ gastles homoseksualiteit en seksuele diversiteit Een voorlichter praat en discussieert met de leerlingen over o.a. LHBTI www.cochaaglanden.nl of DWH Voorlichting	Gastlessen	Leerlingen - alle leerjaren	Uitvoering door o.a. DWH en JIP.	School zal lokale gastlessen inplannen via ROP JGZ voor Delftse liefde.

Pijler Educatie

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Acties / planning
15. Interactief theater Voorstelling over seksualiteit en liefde, persoonlijke grenzen, lust en liefde, weerbaarheid en het vormen van seksuele identiteit, waarbij de leerlingen actief deelnemen. Theatergroep Playback met 'Loveland' www.tgplayback.nl / Theater van stichting Kikid Kikid.nl	Interactief theater	Leerlingen - alle leerjaren - alle niveaus	Uitvoering door tgplayback. Financiering door de school, mogelijk vanuit stimuleringsregeling	School wil theater inzetten. Nadere afstemming met PlayBack welk theater, voor leerlingen of ouders en wanneer.
	Theater, lessen en training	Leerjaar 2 en 3 Maximaal 2 klassen tegelijk	Financiering door de school €1.500	
16. De koffer in Koffer met anticonceptiemiddelen en folders wordt ingezet tijdens lessen.	Demonstratiemateriaal	Leerlingen - vanaf leerjaar 2	Uitvoering door de school en aanwezig op school.	Koffer is op school aanwezig maar verdient een update. GGD checkt dit bij CSG van de GGD. Gebruik koffer jaarlijks in lessen.

Pijler Signalering

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
3. Preventief Gezondheidsonderzoek PGO De jeugdverpleegkundige onderzoekt en adviseert de kinderen in een PGO.	Individuele begeleiding	Leerlingen	Uitvoering door Jeugdgezondheidszorg www.jgzzhw.nl	Doorlopend Resultaten 1x per jaar met de GSA van de GGD erbij te bespreken. School nodigt GSA hiervoor uit.
4. Vertrouwenspersoon Leerlingen weten bij wie ze terecht kunnen voor hulp bij persoonlijke problemen.	Individuele begeleiding	Leerlingen / Ouders Docenten	Uitvoering door de school	Doorlopend – VP is zichtbaar binnen school
5. Jongerenspreekuur Spreekuur voor informatie, advies en doorverwijzing op het gebied van relaties en seksualiteit, anticonceptie veilig vrijen, soatest bij JIP Delft.	Spreekuur in de Wijk en op het JIP-kantoor	Leerlingen	Uitvoering door JIP (jongeren informatie punt) in Den Haag, Delft en Zoetermeer Kosteloos	School verwijst jongeren door en heeft hiervoor flyers in school.

Pijler Signalering

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
<p>6. Vlaggensysteem</p> <p>1) het adequaat beoordelen van seksueel (Grensoverschrijdend) gedrag, (2) het bespreekbaar maken van dat gedrag met andere professionele opvoeders en met de kinderen en jongeren zelf en (3) het geven van een adequate pedagogische reactie.</p>	Herkennen en pedagogisch handelen	<p>Leerlingen</p> <p>Advies: ZC en/of Gedragsspecialist volgt training</p>	<p>Uitvoering door de school na training mentoren</p> <p>Mentortraining via Naomi Dessaur. Link: https://dessaurtrainingen.nl/contact-praktische-informatie/</p> <p>Kosteloos te leen bij de GGD Haaglanden Reserveren via link: https://ggdhaaglanden.auralibrary.nl/auralcx.aspx</p>	<p>Schoolcontactpersoon gaat zich aanmelden voor training: Keuze bij Hobeon, aangewezen door MOVISIE of Naomi Dessaur: ←</p> <p>Hobeon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basistraining 1 dag online €665,- Opleidingen (opleidingsportaal.nl) • Train-de-trainer na basistraining 3 dagen online rond €1600,- Werken met het Vlaggensysteem Vlaggensysteem.nl

Pijler Signalering

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
7. Cursus Meldcode kindermishandeling Docenten/schoolpersoneel weten hoe de meldcode werkt en wat de signalen van kindermishandeling zijn en hoe zij hun zorgen over opvoedsituaties kunnen onderbouwen Augeo.nl	Herkennen en handelen Online Cursus Filmpje eenvoudige uitleg meldcode. Link: Afwegingskader: de meldcode is verbeterd	Zorg team	Uitvoerig door de school	Doorlopend Bij interesse kan school een aanvraag indienen bij de GGD uit keuze www.augeo.nl
8. Voorlichting en advisering meldcode Voorlichting signaleren kindermishandeling en werken met de meldcode kindermishandeling.	Voorlichting en advisering	Zorg team	Uitvoering door de GGD Haaglanden	Doorlopend Bij interesse kan school een aanvraag indienen bij de GGD

Pijler Omgeving (fysiek en sociaal)

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
<p>1. Schriftelijke informatie aan ouders De school verstrekt aan ouders schriftelijke informatie over (de activiteiten m.b.t.) relaties en seksualiteit, via bijv. brochures, website, nieuwsbrief, posters, schoolgids.</p>	<p>Informatie</p> <p>Voorbeeld: Zie bijlage voor informatie aan ouders voor op de website. Tip: gebruik folder en flyers om ouders te informeren > zie voorbeelden in GGD-envelop.</p>	<p>Ouders MR OR</p>	<p>Uitvoering door school Ondersteuning door GGD Haaglanden of JGZ ZHW tijdens contactmoment.</p>	<p>Informatie op school Website plaatsen.</p> <p>Voorbeeld/opzet door GSA GGD gemaild.</p>
<p>2. Mondelinge informatie aan ouders De school voorziet ouders van mondelinge informatie over (de activiteiten m.b.t.) relaties en seksualiteit, door de inzet van een gastspreker op een ouderavond of in een mentorgesprek. Optie: Ouderbijeenkomst d.m.v. interactief theater “Bed-time stories”: 2 acteurs en een gespreksleider schetsen via korte scènes een confronterend en hilarisch beeld van hoe het er bij veel gezinnen thuis aan toe gaat. Er wordt gebruik gemaakt van ‘terugspeel-theater’, een techniek waarbij scènes opnieuw gespeeld worden en ouders elkaar tips geven voor een goed gesprek met hun kind. www.tgplayback.nl</p>	<p>Informatie</p> <p>Interactief theater</p>	<p>Ouders OR</p> <p>Ouders</p>	<p>Kosten voor de school Uitvoering ouderbijeenkomst dor JGZ ZHW</p> <p>Uitvoerig door Play Back theatergroep</p>	<p>Nader afstemmen wie mondelinge informatie deelt met ouders. Mentor? Anders? Tijdens startgesprekken met nieuwe leerlingen en ouders en bij introductie bijeenkomsten aan het begin van elk schooljaar. School kan de GGD vragen om een aantal slides om hiervoor aan de informatie voor ouders toe te voegen.</p> <p>Nader afspraken maken over ouderbijeenkomst.</p>

Pijler Omgeving (fysiek en sociaal)

Activiteit	Soort	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
3. Voorbeeldgedrag docenten De docenten en ander personeel geven het goede voorbeeld aan de leerlingen.	Voorbeeldgedrag	Schoolpersoneel	Uitvoering door school	Doorlopend

Pijler Schoolbeleid

Activiteit	Toelichting	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
<p>1. Gedragsregels</p> <p>De school stelt regels over omgaan met elkaar (leerlingen onderling, leerling en docent), legt deze regels vast, handhaaft deze en communiceert hierover.</p> <p>Ondersteuning: Seksuele grensoverschrijding (vo) - School en veiligheid</p> <p>Gedrag en omgang Sociale media: spel “Gedragen gedrag” Het doel is om gewenst en ongewenst gedrag bespreekbaar te maken in het team en samen tot afspraken en regels te komen.</p> <p>Visie en beleid op sociale veiligheid</p> <p>Link en ondersteuning met voorbeelden: Onze visie op sociale veiligheid - School en veiligheid</p>	<p>Afspraak</p> <p>Regels</p>	<p>Leerlingen</p> <p>Schoolpersoneel</p>	<p>Uitvoering door de school.</p> <p>Ondersteuning mogelijk door de Gezonde School adviseur van de GGD.</p> <p>Kosteloos te leen bij de GGD Haaglanden. Reserveren via link: https://ggdhaaglande.n.auralibrary.nl/aurai.cx.aspx</p>	<p>Doorlopend</p> <p>Op 30 nov. '21 spel gespeeld onder begeleiding van GSA GGD. Aansluitend heeft GGD suggesties gedaan voor beleidsadviezen.</p>
<p>2. Sociale media</p> <p>De school heeft regels over online veiligheid, heeft deze regels vastgelegd, handhaaft die regels en communiceert hierover.</p>	<p>Afspraak</p>	<p>Leerlingen</p> <p>Schoolpersoneel</p>	<p>School</p> <p>Ondersteuning, link: Beleid thema Mediawijsheid en voorbeeld: zie aparte bijlage.</p>	<p>School besteedt in haar lessen aandacht aan thema gerelateerde info op de sociale media</p>

Pijler Schoolbeleid

Activiteit	Toelichting	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
<p>3. Deskundigheid vergroten/Bijhouden schoolpersoneel De school draagt zorg voor voldoende deskundigheid op het gebied van relaties en seksualiteit o.a. bij kennisinstututen Rutgers, Schoolenveiligheid, seksuelevorming.nl, Jong en transgender.</p> <p>Rutgers heeft een gratis cursus via e-learning. De cursus is bedoeld voor iedereen die weleens seksuele en relationele vorming geeft aan kinderen en jongeren tussen de 10 en de 16 jaar oud. De e-learning kan gebruikt worden in combinatie met verschillende bestaande lesmethodes.</p>	<p>Beleid en afspraken</p> <p>E-learning (gratis)</p>	Aandacht-functionaris	<p>Uitvoering door de school – thema deskundige Advies en op vraag ondersteuning GGD Haaglanden</p> <p>Gratis e-learning: Leer het gesprek te voeren in de klas Seksuele vorming</p>	<p>Doorlopend → Rebecca en Renee hebben GS training gevolgd. Rebecca draagt kennis over aan teamleden.</p> <p>← Gratis e-learning volgen door alle mentoren. Thema specialist schrijft mentoren hiervoor aan en maakt koppeling met uitvoering lessen LLdL.</p>
<p>4. Relaties en Seksualiteit in schoolplan De school heeft een visie ten aanzien van Relaties en Seksualiteit en seksuele diversiteit. Alle activiteiten op het gebied van Relaties en Seksualiteit zijn vastgelegd in het schoolplan. Voorbeelden: https://www.seksuelevorming.nl/visie-en-beleid/beleid en https://www.gayandschool.nl/thema/plannen-maken-hoe-dan/</p>	Beleid	Directie	<p>Uitvoering door school</p> <p>Ondersteuning GGD Haaglanden in visie traject incl. beleids ontwikkeling.</p>	<p>Visiebijeenkomst in multi disciplinaire groep o.b.v. GSA GGD op 30 nov '21. GGD werkt uit, school schrijft beleidsstruk R&S en GGD leest mee.</p>

Pijler Schoolbeleid

Activiteit	Toelichting	Doelgroep	Uitvoerder	Planning
5. Meldplicht en aangifteplicht seksueel misbruik Alle schoolmedewerkers informeren het bestuur onmiddellijk over een vermoedelijk zedendelict. Volgens: www.rijksoverheid.nl	Beleid	Zorgteam	Uitvoering door school	Doorlopend
6. Vignet Gezonde School De school behaalt het deelcertificaat als wordt voldaan aan de landelijke norm voor de wijze waarop scholen aandacht besteden aan de ontwikkeling van kinderen t.a.v. het thema relaties en seksualiteit.	Beleid	Schoolpersoneel Ouders Leerlingen	Directie Ondersteuning GGD Haaglanden	School vraagt in schooljaar 2021 – 2022 het thema-certificaat Relaties en Seksualiteit aan.

